

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618010485
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1618010485.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov Mgr. Michala Kačániho, PhD. a JUDr. Jána Goliana, PhD., v trestnej veci obžalovaného Bc. P. A., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo 14.06.2021 sp. zn. 1T/78/2018, na verejnom zasadnutí konanom 1. decembra 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora sa z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Malacky zo 14.06.2021 sp. zn. 1T/78/2018 bol obžalovaný Bc. P. A. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Malacky zo dňa 24.08.2018 sp. zn. 2Pv 292/17/1106, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že v čase okolo 09.45 h dňa 13.04.2017 v obytnom bytovom dome na ulici S. počas návštevy svojej maloletej dcéry, ktorá býva v mieste trvalého bydliska poškodenej X. K., jeho bývalej družky a matky ich spoločnej dcéry, pri komunikácii medzi vstupnými dverami bytu poškodenej, jej ukázal prostredník na ruke, s ktorým sa približoval k jej tvári, a potom ako mu poškodenej odstrčila ruku, sa začal usmievať a povedal jej, že skape, ďalej, že si má uvedomiť, že každý deň chodí do práce na motorovom vozidle a nikdy nevie, čo sa môže stať a následne dňa 20.10.2017 v čase o 12.35 h znovu pri vstupných dverách do bytu poškodenej, jej povedal, že je mladá a má si to uvedomiť, aby sa jej niečo nestalo, že vie o nej všetko, ako a čo robí, kde sa pohybuje, pričom týmto svojím konaním vyvolal u poškodenej X. K., trvale bytom S. C. č. XXXX/XX, P. odôvodnený strach o svoj život a zdravie,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku v lehote uvedenej v § 309 ods. 1 Tr. por. bolo podané odvolanie zo strany prokurátora (odvolanie bolo podané ihneď po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku), pričom odvolateľ bol oprávnenou osobou podľa § 307 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Odvolanie podané v neprospech obžalovaného bolo prokurátorom podrobne odôvodnené osobitným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 12.08.2021 a to nasledovným spôsobom:

„S oslobodzujúcim výrokom súdu v zmysle § 285 písm. a) Trestného poriadku sa nestotožňujeme a máme za to, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a na základe hodnotiacej úvahy vyhodnocoval dôkazy jednostranne výlučne v prospech obžalovaného, pričom na základe rovnakých hodnotiacich kritérií časť dôkazov vyhodnotil ako neverohodné a za tých istých podmienok vyhodnotil iné dôkazy ako vierohodné. Rovnako tak nevyhodnotil niektoré dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného. S takýmto hodnotením dôkazov súdu sa nemožno stotožniť, pretože súd hodnotil dôkazy účelovo a bez zohľadnenia širších súvislostí a na základe takejto úvahy dospel k svojvoľnému záveru, ktorý nemá oporu v celkovom zistenom skutkovom stave.

Okresný súd Malacky už v minulosti vyhlásil rozsudok, ktorým uznal obžalovaného vinným zo žalovaného skutku dňa 08.04.2019, pričom toto rozhodnutie bolo Krajským súdom Bratislava na podklade odvolania obžalovaného zrušené dňa 26.09.2019 pod sp. zn. 4To 92/2019.

V tomto zrušovacom uznesení v zásade krajský súd vytkol najmä nevykonanie niektorých dôkazov v prospech obžalovaného, ale aj niektoré hodnotiace aspekty v rámci dokazovania.

Okresný súd Malacky po vrátení veci krajským súdom vykonal dokazovanie v rozsahu nariadeného dokazovania, t.j. vykonal vylúch osôb N. W., U. P., Q. O. a E. P..

Treba poukázať na skutočnosť, že krajský súd označil svedkyne U. K. a B. M. ako svedkyne, „o ktorých nezaujatosti možno prinajmenšom pochybovať“.

Na druhej strane však výpovede svedkýň N. W., ktorá je sestra obžalovaného a svedkyne E. P., ktorá je neskoršia partnerka obžalovaného, boli označené ako nezaujaté a hodnoverné.

Namietame takéto hodnotenie týchto svedeckých výpovedí, pretože uvedené osoby sú v rodinnom, alebo inom obdobnom pomere k obžalovanému, ktoré zakladajú takisto dôvodné podozrenie, že tieto osoby budú nadfŕzať obžalovanému a nebudú uvádzať skutočnosti objektívne a nestranné.

V prípade N. W. možno pochybovať o jej nestrannosti práve preto, že ide o sestru obžalovaného, ktorá má z tohto dôvodu motiváciu vykresľovať vzťah obžalovaného a poškodenej v prospech obžalovaného, zmierňovať jeho zavinenie na konfliktoch a vykresľovať ho ako „lepšiu“ osobu v tomto vzťahu. Za týchto okolností ani v najmenšom nemožno označiť túto svedkyňu ako nestrannú, určite nie viac ako ktorúkoľvek zo svedkýň U. K. a B. M., ktoré krajský súd v predošlom rozhodnutí označil za „zaujaté“. Preto nie je možné sa a priori stotožniť so všetkými tvrdeniami tejto svedkyne a prevziať ich za hodnoverné, najmä čo sa týka vzájomných konfliktov obžalovaného a poškodenej a ich konfliktov pri preberaní dieťaťa.

Takisto namietame hodnovernosť svedkyne E. P., ktorá je neskoršou partnerkou obžalovaného a teda je vysoký predpoklad, že má na neho stále citovú väzbu, ktorú nemožno vylúčiť a teda že má takisto z tohto dôvodu tendenciu skresľovať informácie v jeho prospech. Ako sama uviedla, s obžalovaným mala „pekný vzťah“, teda jej vzťah k obžalovanému možno hodnotiť ako pozitívny a preto podvedomé alebo vedomé skresľovanie faktov v prospech obžalovaného nemožno vylúčiť.

Na druhej strane boli vykonané vylúchy susedov U. P. a Q. O., ktorí síce nevedeli potvrdiť ani vyvrátiť daný skutok, no na druhej strane možno týchto svedkov označiť ako osoby príliš vzdialené od toho, aby mohli podrobne vypovedať o vzťahu obžalovaného a poškodenej.

Vo vzťahu k výpovedi svedkyne U. P. uvádzame, že táto nevyznela príliš pozitívne v prospech obžalovaného. Z výpovede svedkyne bolo zrejmé, že táto vedela o konfliktoch medzi obžalovaným a poškodenu, ale pred týmito si de facto „zatvárala oči“ a nechcela o nich vedieť. Ako uviedla, keď počula konflikt od susedov, radšej si zapla rádio alebo televízor. Z uvedeného vyplýva, že konflikty medzi obžalovaným a poškodenu jednoznačne existovali a svedkyňa z určitého dôvodu nechcela tieto konflikty podrobnejšie popisovať a definovať. Hoci uviedla, že bolo viac počuť poškodenu, toto je len prejav intenzity hlasitosti osoby, no nemožno z neho usudzovať na iniciátora konfliktu, ani na to, aký bol obsah vypovedaných slov a teda rovnako mohlo ísť zo strany poškodenej o neprimeranú obranu voči útokom obžalovaného, resp. nezvládnutie jeho správania voči nej. No tieto samotné skutočnosti naznačujú, že správanie obžalovaného voči poškodenu bolo takého charakteru, že vyvolávalo jej neadekvátne emočné reakcie, ako to aj vyplývalo zo znaleckého posudku RNDr. Kešického, teda že to bolo práve z dôvodu správania sa obžalovaného voči poškodenu, prečo táto reagovala emočne „neprimerane“.

Na druhej strane, nemožno odhliadnuť ani od skutočnosti, že ani táto svedkyňa nie je tak úplne nestranná, keďže poškodenu už dňa 08.04.2019 na hlavnom pojednávaní vypovedala, že táto svedkyňa mala byť kontaktovaná už v minulosti obžalovaným, aby prišla vypovedať „v jeho prospech“, z čoho možno usúdiť, že obžalovaný mal predkonzultovaný obsah jej výpovede, keďže ju sám ako svedok navrhoval. Z uvedeného dôvodu je neopomenuteľný fakt, že svedkyňa bola „navrhovaná“ obžalovaným, pričom tento by ju logicky nenavrhol ako svedkyňu, ak by si od jej výpovede nesľuboval zlepšenie svojej situácie. Za týchto okolností možno uveriť tvrdeniu poškodenej, že svedkyňa skutočne obžalovaným kontaktovaná bola. Preto je podľa názoru tunajšej prokuratúry celková hodnovernosť tejto svedkyne znížená a táto svedkyňa sa zrejme cielene snažila bagatelizovať konflikty medzi obžalovaným a poškodenu a cielene zamlčovala skutočnosti, o ktorých zrejme vedela, čo možno vyvodit' z jej

niektorých tajuplných a vyhýbavých odpovedí, pri ktorých sa snažila nikdy nekonkretizovať nič z hádok obžalovaného a poškodenej a snažila sa navodiť zdanie, že „o ničom zlom nevie“, ale „tá horšia“ je určite poškodená.

Neobstojí podľa názoru prokuratúry tvrdenie, že svedkyňa je nestranná a hodnoverná, lebo sama svedkyňa poprela, že by ju obžalovaný kontaktoval vo veci jej svedeckej výpovede. Je logické, že ak svedkyňa bola kontaktovaná obžalovaným, túto skutočnosť na hlavnom pojednávaní poprie, inak by to zdiskreditovalo celú jej výpoveď. Ak by teda takáto skutočnosť nastala, svedkyňa by veľmi pravdepodobne túto okolnosť na hlavnom pojednávaní zamlčala, preto nemožno odvíjať jej vierohodnosť od toho, že poprela, že by ju obžalovaný predtým kontaktoval. Treba však uviesť, že ak poškodená tvrdila, že si „obžalovaný chce privolať na hlavné pojednávanie práve svedkyňu P.“, takúto skutočnosť by nemala poškodená odkiaľ vedieť, ak by jej to nepovedal sám obžalovaný alebo táto svedkyňa. Treba tiež uviesť, že poškodená vedela tiež uviesť presný dátum, kedy ju mala svedkyňa kontaktovať ohľadom toho, že ju obžalovaný presviedčal, aby prišla svedčiť v jeho prospech (16.12.2018).

Tiež poukazujem na skutočnosť, že je prirodzeným psychickým procesom, že človek postupne zabúda na negatívne zážitky, tieto vytesňuje na okraj pamäte a preto je prirodzené, že ani poškodená na hlavnom pojednávaní už nebola schopná presne reprodukovať dané udalosti a nespomínala si presne na konkrétne slová obvineného v daný deň, najmä ak zväžime, že konfliktných zážitkov s obžalovaným bolo určite viacero. No podľa názoru prokuratúry nie je pravdou to, čo uvádza súd do odôvodnenia rozsudku, že by si poškodená na udalosti nepamätala, pretože vedela obsahovo zreprodukovať, čoho sa týkali vyhrážky obžalovaného, teda že to bolo ohľadom jej motorového vozidla a to, akou cestou chodí do práce, čo korešponduje so skutkovou vetou obžaloby.

Poukazujem na skutočnosť, že domáce násilie je forma trestnej činnosti, ktorá so odohráva v skrytosti a jej preukazovanie je obzvlášť náročné, pretože agresor sa voči svojej obeti správa práve preto týmto spôsobom, pretože sa spolieha na svoju neodhaliteľnosť, na to, že veci sa odohrávajú bez svedkov, v skrytosti a toto ešte viac posilňuje negatívne správanie agresora voči poškodenej osobe.

V takýchto prípadoch je potrebné prihliadnuť aj na ďalšie sprievodné okolnosti daného prípadu a na širšie súvislosti, ktoré naznačujú mieru pravdepodobnosti, s akou sa mohol daný skutok skutočne odohrať.

V tomto prípade ako tieto „širšie súvislosti“ slúžia práve dôkazy k celkovej povahe a charakteristickým črtám obžalovaného, ktoré možno vyhodnotiť ako konfliktné, čo naznačujú aj iné vykonané dôkazy.

Obžalovaný už bol právoplatne odsúdený za trestný čin nebezpečného vyhrážania rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. OT 276/18 zo dňa 20.12.2018. Rovnako tak bol riešený na pracovisku za agresívne a konfliktné správanie voči kolegyni Bc. P. F.. Je pravdou, že v tomto prípade nedošlo k postihu obžalovaného za dané konanie, ale z vykonaného dokazovanie je zrejmé, že sa tento skutok stal a že ku konfliktu došlo a tiež bolo preukázané, že obžalovaný sa voči kolegyni správal arogantne, urážlivo, ba až vulgárne. Takisto poukazujem na priestupkový register obžalovaného z ktorého vyplýva, že poškodená podávala viacero oznámení na obžalovaného za rôzne druhy konaní, pričom tieto vedela podrobne popísať a hoci obžalovaný za tieto priestupkové oznámenia nebol postihnutý, uvedené naznačuje, že poškodená bola v stave tlaku zo strany obžalovaného, kedy nevidela východisko z toho, ako riešiť jeho neprimerané správanie, než podávaním oznámení na jeho osobu.

Opätovne uvádzam, že nepostihnutie obžalovaného za tieto priestupky nie je potvrdením, že sa ich nedopustil, iba že mu neboli preukázané, podobne ako Okresný súd Malacky prezentuje aktuálny skutok v obžalobe.

No už len početnosť týchto oznámení naznačuje vysokú pravdepodobnosť, že ku skutkom naozaj dochádzalo, pretože je krajne nepravdepodobné, aby poškodená chodila klamlivo podávať oznámenia na obžalovaného a tohto úmyselne nepravdivo obviňovala vždy z nových skutkov, ak by sa tieto oznámenia minimálne z jej subjektívneho pohľadu nezakladali na pravde. Je len ťažké si predstaviť zo psychologického hľadiska, že poškodená by si vždy znovu vymyslela neexistujúci skutok, ktorý by išla oznámiť, tento by podrobne popísala a následne by opakovala toto konanie s rôznymi časovými odstupmi, len vždy s iným popisom skutku. Takémuto konaniu poškodenej nič nenaznačuje, preto možno toto podávanie oznámení vyhodnotiť ako jasnú črtu ich vzájomného vzťahu, v ktorom poškodená nevidela východisko, ako riešiť negatívne konanie obžalovaného, ktorý ju svojim správaním určitým spôsobom psychicky deprimoval, vyčerpával a spôsoboval jej psychickú ujmu, pretože inak by poškodená oznámenia nechodila podávať, lebo by na to nemala žiaden reálny dôvod a neprinieslo by jej to žiaden reálny úžitok. Z tohto pohľadu teda nebola zistená žiadna motivácia, ktorá by naznačovala na úmyselné nepravdivé podávanie oznámení na obžalovaného, pretože z takéhoto konania by poškodená nemohla mať žiadny prospech.

Za týchto okolností som toho názoru, že novo vykonané dokazovanie nijako nezmenilo dôkaznú situáciu v prospech obžalovaného a teda že nedošlo k zmene v porovnaní so skutkovým stavom, ktorý existoval v čase vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku zo dňa 08.04.2019. Za týchto okolností sa mal súd pridržiavať pôvodne vynešeného rozsudku a uznať obžalovaného vinným zo žalovaného skutku. Oslobodenie obžalovaného spod žalovaného skutku za týchto okolností je popieraním základných princípov, na ktorých stojí uznanie viny v obdobných prípadoch nebezpečného vyhrážania. Takýto prístup súdu by úplne paralyzoval možno odsúdiť osobu za nebezpečné vyhrážanie v prípadoch, ak by neexistovala ďalšia tretia osoba prítomná pri skutku. No ak na spáchanie skutku naznačujú aj ďalšie vykonané dôkazy (napr. prevrátený nábytok, rozbitý riad a pod.), je potrebné tieto považovať za dostačujúce na to, aby v súhrne s výpoveďou poškodenej osoby dotvárali skutkový stav a aby bolo vyhodnotených, že ku skutku naozaj došlo. Obdobná situácia je aj v predjednávanej veci, kde ostatné vykonané dôkazy naznačujú, že ku skutku skutočne mohlo dôjsť, čo podporuje pravdivosť výpovede poškodenej.

Z uvedeného dôvodu považujem výpoveď poškodenej za dostatočne vierohodnú v kontexte ostatných vykonaných dôkazov, aby bolo možné obžalovaného uznať vinným, pretože neexistuje dostatočne preukázaný úmysel poškodenej svojou výpoveďou privodiť falošne trestné stíhanie obžalovanému, pretože na takéto konanie poškodenej neexistuje racionálne vysvetlenie a poškodená by z takéhoto konania nemala žiaden prospech.

Bagatelizovanie svojho konania, ospravedlnenie, prípadne popieranie skutku je práve príznakom obžalovanej osoby, najmä, ak uvážime, že jej hrozí trestný postih. Teda v tomto kontexte nemožno považovať výpoveď poškodenej a výpoveď obžalovaného za rovnocenné, pretože poškodená krivou výpoveďou nemá čo získať, no obžalovaný sa klamstvom snaží zabrániť svojej trestnej zodpovednosti. V tomto kontexte teda považujeme oslobodzujúci rozsudok v rozpore s vykonanými dôkazmi a prejav svojvôle okresného súdu, ktorý si prispôbil dôkaznú situáciu tak, aby mu zodpovedala jeho rozhodnutiu a nevyhodnotil dôkazy dostatočne v súvislostiach a nezabezpečil tým objektívne objasnenie veci. Takisto namietame, že okresný súd len prevzal niektoré tvrdenia zo zrušovacieho rozhodnutia krajského súdu, no tieto nedostatočne vysvetlil, v akom rozsahu mali mať vplyv na rozhodnutie súdu.

Okresný súd uvádza, že psychologický posudok RNDr. Kešického vyznieva v „neprospech poškodenej“, no nevysvetlil, v čom spočíva táto negatívna hodnota posudku a ako to malo mať vplyv na hodnotnosť výpovede poškodenej, pretože podľa názoru prokuratúry vyjadrenia o osobnosti poškodenej a jej emočnej nestabilite ničím nenavodzujú, že by bolo potrebné jej výpoveď hodnotiť ako nevierohodnú. Podľa názoru prokuratúry zo znaleckého posudku len vyplynulo, že poškodená má nevypočítateľné emočné reakcie a jej emotivita má vplyv na skreslenie vnímania prežitého, no podľa názoru prokuratúry vedomé „primyslenie“ si konkrétnych slov obžalovaného, ktoré mal vypovedať vo vzťahu k poškodenej, by bolo jednoznačné úmyselné klamstvo a toto nemožno stotožňovať so žiadnym „skreslením vnímaním udalostí“. Skreslené vnímanie udalostí sa môže prejavovať ako nadnesenie alebo zveličovanie prežitého utrpenia, ujmy, vyhodnocovanie subjektívne strachu v situáciách, kedy táto obava reálne nehrozí, no ťažko si pod týmto psychickým stavom predstaviť, že by poškodená „počula“ slová, ktoré obžalovaný nepovedal a verila by, že ich povedal. Podľa názoru prokuratúry takáto verzia „o znaleckých záveroch“ nemôže byť reálna a nemožno pripustiť takýto absurdný výklad znaleckých slov na správanie poškodenej.

Takisto fakt, že obžalovaný nie je závislý na alkohole a že alkohol u neho nespôsobuje prejavy agresie, neznamená, že tieto prejavy nie sú prítomné v jeho správaní z iného dôvodu a teda že črta agresivity nemôže byť naštartovaná inými podnetmi, než alkoholom. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že obžalovaný má tendenciu jednať impulzívne, pričom poškodená ani netvrdila, že sa správal agresívne, ale v súlade s črtou impulzivity by jeho správanie mohlo byť označené. Takisto znalkyňa uviedla, že táto črta u neho môže nastúpiť v prípade konfliktu s blízkou osobou, čo je presne prípad uvedený v obžalobe. Za týchto okolností nemožno neprítomnosť agresivity v správaní obžalovaného vyhodnotiť ako nemožnosť vypovedania vyhrážok na adresu poškodenej. To, či ich v konkrétnom prípade bol pripravený aj uskutočniť, nie je podstatné, pretože pre vyvodenie trestnosti je významné len vypovedanie týchto vyhrážok na adresu inej osoby a jej subjektívne vnímanie, že by mohlo dôjsť k ich realizácii. Vzhľadom na osobu poškodenej, ako ju vyhodnotil znalec, práve skreslené emocionálne vnímanie mohlo u poškodenej vyvolávať strach z obvineného bez ohľadu na to, či bol alebo nebol schopný tieto vyhrážky aj realizovať. Z tohto pohľadu súd vyhodnotil závery znaleckých posudkov tendenčne a skresľujúco bez zohľadnenia konkrétnych ďalších okolností prípadu.

Celkovo teda dôkazná situácia tak, ako bola vykonaná okresným súdom, podľa názoru tunajšej prokuratúry jednoznačne umožňuje urobiť záver o zavinení obžalovaného za spáchaný skutok tak, ako bol ustálený v obžalobe tunajšej prokuratúry, sp. zn. 2Pv 292/17/1106 zo dňa 24.08.2018.

Preto navrhujem, aby Krajský súd v Bratislave zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Malacky a vrátil vec Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie“.

Obžalovaný Bc. P. A. sa k odvolaniu prokurátora písomne vyjadril osobitným podaním, ktoré bolo doručené na Okresný súd Malacky dňa 24.09.2021. Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu žiadal, aby odvolací súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol. Oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Malacky zo 14.06.2021 sp. zn. 1T/78/2018 považuje za správny a zákonný. S týmto rozsudkom sa stotožňuje a preto argumentáciu prokurátora nepovažuje za správnu.

Krajský súd v Bratislave v konaní o odvolaní prokurátora, nariadil verejné zasadnutie, ktorého sa zúčastnili iba obhajca obžalovaného a prokurátorka krajskej prokuratúry.

Odvolací súd podľa § 293 ods. 7 Tr. por. vykonal verejné zasadnutie bez prítomnosti obžalovaného Bc. P. A., nakoľko svojim písomným podaním z 18.11.2022, ktoré bolo doručené na krajský súd dňa 01.12.2022 požiadal, aby sa odvolacie konanie vykonalo v jeho neprítomnosti. Obžalovaný bol na verejné zasadnutie riadne a včas upovedomený (doklad o doručení upovedomenia o termíne verejného zasadnutia bol obžalovaným podpísaný dňa 04.11.2022), pričom obžalovaný bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Verejné zasadnutie pred odvolacím súdom bolo vykonané aj v neprítomnosti poškodenej X. K., nakoľko na takýto postup boli splnené všetky zákonné podmienky.

Na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom prokurátorka krajskej prokuratúry uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižiava dôvodov podaného odvolania. Navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Obhajca obžalovanej na verejnom zasadnutí sa stotožnil s oslobodzujúcim rozsudkom okresného súdu, ktorý považoval za správny a zákonný. Okresný súd nepochybil, keď postupoval v zmysle zásady in dubio pro reo a obžalovaného spod obžaloby oslobodil. Obhajca vyslovil názor, že rozhodnutiu súdu prvého stupňa nemožno nič vytknúť.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 315 Tr. por.) primárne konštatoval prípustnosť odvolania (§ 306 ods. 1 Tr. por.) a absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por. a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykvané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil pritom, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné, vzhľadom na správnosť a zákonnosť napadnutého prvostupňového oslobodzujúceho rozsudku.

Úvodom treba uviesť, že Okresný súd Malacky pôvodne rozhodol odsudzujúcim rozsudkom z 08.04.2019 č. k. 1T/78/2018-250.

Z podnetu odvolania prokurátora Krajský súd v Bratislave uznesením zo 26.09.2019 sp. zn. 4To/92/2019 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Súd prvého stupňa v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu nariadil výsluchy svedkov U. P., Q. O., N. W. a E. P.. Po takto doplnenom dokazovaní okresný súd rozhodol oslobodzujúcim rozsudkom (zo 14.06.2021 č. k. 1T/78/2018-350).

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že pred súdom I. stupňa boli vykonané na hlavnom pojednávaní po zrušení rozsudku všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu veci v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. a tieto okresný súd správne vyhodnotil tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Možno preto konštatovať, že konanie na súde prvého stupňa po zrušení rozsudku, bolo vykonané v súlade s ustanovením § 327 ods. 1 Tr. por.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie (oslobodzujúci rozsudok) odôvodnil nasledovne:

„Vyhodnotením dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, súd zistil a ustálil, že je nepochybné a medzi stranami to ani nebolo sporné, že obžalovaný sa v čase okolo 09.45 h dňa 13.04.2017 nachádzal

v obytnom bytovom dome na ulici S. C. č. XXXX/XX, kedy navštívil svoju maloletú dcéru, ktorá býva v mieste trvalého bydliska poškodenej X. K., jeho bývalej družky a matky ich spoločnej dcéry.

Sporným medzi stranami bolo predovšetkým to, či počas danej návštevy poškodenej X. K. pri komunikácii medzi vstupnými dverami bytu poškodenej, tejto ukázal prostredník na ruke, s ktorým sa približoval k jej tvári, a potom ako mu poškodená odstrčila ruku, sa začal usmievať a povedal jej, že skape, ďalej, že si má uvedomiť, že každý deň chodí do práce na motorovom vozidle a nikdy nevie, čo sa môže stať a tiež to, či následne dňa 20.10.2017 v čase o 12.35 h znovu pri vstupných dverách do bytu poškodenej, jej povedal, že je mladá a má si to uvedomiť, aby sa jej niečo nestalo, že vie o nej všetko, ako a čo robí, kde sa pohybuje, pričom týmto svojím konaním mal vyvolať u poškodenej X. K. odôvodnený strach o svoj život a zdravie.

Súd preto musel dôsledne vyhodnocovať najmä výpovede jediných aktérov skutku (obžalovaného a poškodenej) a aj za pomoci ďalších dôkazov ako základnú otázku posúdiť to, či bolo mimo rozumné pochybnosti preukázané, že obžalovaný sa poškodenej ako blízkej osobe vyhrážal smrťou a ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu. Súd vyhodnotením všetkých dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní dospel k negatívnemu záveru o tejto skutkovej otázke, teda k tomu, že obžalobe sa nepodarilo mimo dôvodné (rozumné) pochybnosti preukázať, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Súd k uvedenému záveru viedli nasledovné konkrétne skutočnosti, argumenty a úvahy.

Ako je naznačené vyššie, od začiatku trestného konania stáli proti sebe dve verzie spáchania skutku. Prokurátor v obžalobe na základe výpovede poškodenej tvrdil, že obžalovaný sa poškodenej spôsobom a za okolností uvedených v skutkovej vete obžaloby vyhrážal smrťou a ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu. Naproti tomu stálo tvrdenie obžalovaného, ktorý tvrdil, že nič z toho, čo je uvedené v obžalobe, nevyriekol, nič nespravil, toto nie je jeho štýl správania. Tak, ako je to v obdobných prípadoch bežné, aj v tomto prípade neexistuje žiadny ďalší svedok, ktorý by priamo pozoroval, ako incident prebiehal, prípadne čo mu bezprostredne predchádzalo, najmä, ktorý by bezprostredne a osobne na vlastné oči, či uši vnímal, či a čo konkrétne v danom prípade obžalovaný poškodenej hovoril.

V prípade výpovede poškodenej by v podstate malo ísť o jediný priamy dôkaz usvedčujúci obžalovaného zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. K uvedenému súd dodáva, že ak má slúžiť výpoveď svedka ako jediný dôkaz preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov, musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený. V prejednávacom prípade je však súd toho názoru, že označenými atribútmi výpoveď poškodenej nedisponuje.

Súd poukazuje na to, že na jednej strane postoj obžalovaného je nemenný. Od prípravného konania svoju vinu odmieta, pričom konštantne tvrdí, že sa skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, nedopustil, nič z toho nespravil, ani nepovedal. Na druhej strane sa poškodená pred súdom nevedela jednoznačne vyjadriť ku všetkým podstatným otázkam a jej výpoveď musela byť na návrh prokurátora (a z časti i obhajcu) prečítaná. Až z čítanej výpovede vyplynulo, že obžalovaný sa jej mal vyhrážať konkrétnymi slovami tak, že poškodená za toto všetko skape a taktiež aj to, že ona si má uvedomiť, že každý deň chodí na aute do zamestnania a nikdy nemôže vedieť, čo sa jej môže stať (pred čítaním časti výpovede poškodenej ohľadom vyhrážok uvádzala, že obžalovaný jej hovoril, že nech si poškodená uvedomí, že ako a kedy chodí do práce, že každý deň chodí na motorovom vozidle, ktoré on dobre pozná, resp. že si poškodená má zapamätať, akou formou chodí do práce a že chodí na motorovom vozidle; avšak doslovné znenie si presne nepamätala).

Priamo pri skutku okrem obžalovaného a poškodenej neboli prítomné žiadne ďalšie osoby. V byte sa síce v tom čase nachádzali svedkyne U. K. a B. O. M., avšak tieto ani len sčasti nepočuli vyhrážanie sa obžalovaným poškodenej, okrem iného aj preto, že boli v inej miestnosti bytu a preto sa bez ďalšieho nemožno uspokojiť len s tlmočením toho, čo sa dozvedeli od poškodenej. Nezanedbateľnou je aj okolnosť, že svedkyňa U. K. vypovedala, že spolu so svedkyňou B. M. obžalovanému dohovárali, aby sa nevyhrážal, resp. prečo sa zasa vyhráža, avšak svedkyňa B. M. vypovedala, že obžalovanému povedala, nech nerobí bodrel. Navyše, súd nemohol opomenúť zohľadniť aj to, že v ich prípade ide o osoby poškodenej blízke - U. K. je matkou poškodenej a bývalou zamestnankyňou škôlky, ktorú navštevovala dcéra obžalovaného i poškodenej, a B. M. bola riaditeľkou tejto škôlky a kolegyňou matky poškodenej, s ktorou mala podľa vlastného vyjadrenia, nadštandardné vzťahy a ktorá bola v čase incidentu blahoželať doma dcére poškodenej a súčasne sa zaujímal o zdravotný stav matky poškodenej. Samotná okolnosť,

že ide o osoby blízke poškodenej, samozrejme nie je a priori na ujmu verzii priebehu skutku tvrdenej poškodenej, ale zároveň v danom prípade nemožno konštatovať, že svedkyne bez ďalšieho, najmä pokiaľ samy priebeh skutku nevnímali a tento len reprodukovali od poškodenej, všetky kľúčové tvrdenia poškodenej potvrdzujú.

Čo sa týka znaleckého dokazovania, psychologický znalecký posudok RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD., vyznieva skôr v neprospech poškodenej a naopak psychiatrický posudok MUDr. Kláudia Stanislavovej vyznieva skôr v prospech obrany obžalovaného.

Z psychologického znaleckého posudku týkajúceho sa poškodenej vyplýva, že štruktúra osobnosti poškodenej je nezrelá so zníženou emočnou stabilitou, tendenciou k zlyhaniu v modulácii uvoľňovania emočného napätia. Za rizikové črty, ktoré korešpondujú s inkriminovaným skutkom, znalec považuje zníženú osobnostnú zrelosť spojenú s emočnou nezrelosťou, spojenou s prevažujúcou racionalizáciou vo vzťahu k nadmernej záťaži, tendenciou k závislosti (sociálnej). Charakteristické črty jej osobnosti sú dané prevažujúcou introvertovanosťou s tendenciou vyhýbania sa komplexnosti podnetov pri riešení záťaže, ako obrany pred zlyhaním, čo ju znevýhodňuje v záťažových situáciách. Rozsah následkov vyšetrovanej udalosti na psychiku poškodenej je klinicky nevýznamný, neovplyvňuje závažným spôsobom bežný život.

Z psychiatrického znaleckého posudku týkajúceho sa obžalovaného vyplýva, že obžalovaný v čase spáchania skutku nebol závislý od alkoholu a ani od omamných a psychotropných látok, obžalovaný v súčasnej dobe je konzumentom alkoholu v úrovni príležitostného pitia, užívateľom drog nie je. Psychiatrickým vyšetrením po požití alkoholu neboli zistené poruchy správania v zmysle agresivity, agresivita nie je dominantnou črtou osobnosti obvineného. Osobnosť obžalovaného je pomerne dobre kompaktná, v emočne záťažových situáciách má sklon reagovať impulzívnejšie, nie však brachiálne agresívne.

Z dokazovania vykonaného na súde prvého stupňa v konaní po zrušení rozsudku je zjavné, že ani dodatočne vypočutí svedkovia N. W., U. P. Q. O. i E. P. nezaznamenali nielen, že žalované skutky (nepočuli ani len búchanie obžalovaného na dvere, iné nevhodné správanie obžalovaného v bytovom dome, v ktorom býva poškodená, ďalšie problematické stretnutia a pod.), ale tieto osoby neboli svedkami dokonca žiadneho konfliktu medzi obžalovaným a poškodenej, nevnímali ho - v súlade so závermi psychiatrického znaleckého posudku - ako agresívneho, nevedeli o žiadnej udalosti medzi obžalovaným a poškodenej, ktorú by musela riešiť polícia a podobne, svedkyňa P. ako suseda poškodenej potvrdila, že hádky, resp. hlasnejšia komunikácia sa od poškodenej s obžalovaným neozývala viac, než od ktorýchkoľvek iných susedov, dokonca, že viac počula poškodenú ako obžalovaného.

Za uvedených okolností je dôkazná situácia taká, že oproti sebe stoja dve rozhodujúce výpovede - tvrdenia obžalovaného a vyjadrenia poškodenej s tým, že výsledky znaleckého skúmania (ako sú uvedené vyššie) takisto nemôžu smerovať k jednoznačnému záveru o vine obžalovaného, čo platí aj v prípade prokurátorom navrhnutých svedkýň U. K. a B. M., o nezaujatosti ktorých možno prinajmenšom pochybovať aj pre okolnosti uvedené vyššie, ale napríklad aj preto, že svedkyňa U. K. - matka poškodenej, bola spočiatku podľa svedkyne N. W. proti vzťahu obžalovaného s poškodenej, prípadne preto, že svedkyne N. W. a E. P. opisovali situácie, kedy poškodená robila problémy v škôlke ich dcéry, keď si po ňu obžalovaný prišiel v zmysle rozhodnutia súdu o úprave styku s dcérou, pričom v dcérinej škôlke pracovala aj matka poškodenej U. K., a napriek čomu, resp. vďaka čomu sa poškodená v škôlke správala voči obžalovanému (i jeho sestre) pomerne nevhodne, až neprípustne, a navyše kolegyňou matky poškodenej v škôlke ako riaditeľka bola aj svedkyňa B. M., ktorá bola v čase skutku u kolegyňi U. K. a poškodenej na návšteve, a ktorú poškodená oslovuje „teta B.“.

Pokiaľ ide o okolnosti preberania si dcéry obžalovaným, súd nemohol prehliadnuť, že z výpovedí svedkýň N. W. a E. P. vyplynulo, že nezriedka k odovzdaniu dcéry obžalovanému poškodenej nedochádzalo aj z rôznych telefonicky vopred poškodenej tvrdých dôvodov, resp. obžalovaná zmarila odovzdanie dcéry aj priamo na mieste odovzdania - v škôlke, pri cintoríne (kedy poškodená mala dcéru nasilu posadiť do autosedačky a odísť), ale aj doma u poškodenej (kedy ich z medziposchodia svedkyňa počula), pričom po takýchto situáciách poškodená na obžalovaného nedôvodne (v zmysle, že žiadne sa neskončilo čo i len priestupkovým odsúdením obžalovaného), podávala rôzne oznámenia.

Z vierohodnosti výpovede poškodenej uberá tiež jej tvrdenie, že obžalovaný mal kontaktovať svedkyňu U. P. a presvedčať ju, aby mu prišla na súd pomôcť a svedčiť v jeho prospech, pričom táto svedkyňa výpoveď poškodenej nepotvrdila, dokonca uviedla, že obžalovaného síce pozná z videnia, stretávali sa na chodbe, občas sa pozdravili, ale prehodili len dve - tri vety, dlhšie sa ale nerozprával, pričom ona svedkom žiadneho konfliktu medzi obžalovaným a poškodenej nebola, nevidela, že by sa obžalovaný voči poškodenej správal agresívne. Počula ich ako susedov oboch, poškodenú možno trochu viac, lebo má výraznejší hlas, obžalovaný je tichší. Na túto tému sa s nimi nikdy nerozprávala. Podobný účinok má

tvrdenie poškodenej k osobe obžalovaného, že ju napadol aj fyzicky a to dňa 01. júna 2015, kedy prišiel po nočnej z roboty pod vplyvom alkoholu a dvakrát udrel jej hlavu o stenu. Z potvrdenia o dochádzke a výkone práce od zamestnávateľa obžalovaného - Mestská polícia Bratislava pritom vyplýva, že v daný deň, ktorý uvádza poškodená ako fyzický útok - dňa 01. júna 2015, obžalovaný vykonával pracovnú činnosť od 07.00 hod. v Bratislave, a teda k uvedenému skutku nemohlo dôjsť, ide o skutočný výkon práce, to znamená, že v daný deň v danom čase obžalovaný musel byť v práci. Navyše, čo sa týka samotného skutku, poškodená vypovedala, že obžalovaný sa jej začal vyhrážať už počas ich prvej komunikácie predtým, ako poškodená zavrela dvere a obžalovaný zostal na chodbe a predtým, ako na údajné búchanie obžalovaného na dvere poškodená dvere otvorila aj s ich dcérou (kedy sa malo vyhrážanie vystupňovať); naproti tomu svedkyňa U. K. vedela celkom presne popísať obsah ich prvého rozhovoru, avšak vyhrážanie obžalovaného voči poškodenej nijako nespomenula.

Pokiaľ dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní v konaní pred zrušením rozsudku, nepostačovali na uznanie viny obžalovaného, tak po doplnení dokazovania nariadeného odvolacím súdom platí, že všetky v súhrne vykonané dôkazy ešte viac, resp. ešte vo väčšej miere neumožňujú urobiť záver o jednoznačnej vine obžalovaného zo spáchania žalovaného skutku.

Súd uzatvára, že sa nepodarilo mimo rozumné pochybnosti preukázať to, že verzia, že obžalovaný sa v danom čase a na danom mieste poškodenej ako blízkej osobe vyhrážal smrťou a ťažkou ujmom na zdraví takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, je pravdivá a že sa skutočne stala; z hľadiska vykonaného dokazovania tak nastala situácia „tvrdenia proti tvrdeniu“, keď nie je možné objektívne uzavrieť, ktorá z verzií sa stala. Hoci v určitých fragmentoch môžu verziu poškodenej nepriamo a len čiastočne podporovať výpovede dvoch svedkýň, verziu obžalovaného na druhej strane podporujú znalecké posudky z odboru psychológia ohľadom poškodenej a tiež psychiatria ohľadom obžalovaného, a aj výpovede ďalších svedkov, vrátane listinných dôkazov. Už uvedené platí aj ohľadom neskoršieho čiastkového útoku obžalovaného na poškodenú, ktorý sa mu tiež kladie za vinu, pričom v tomto prípade stoja proti sebe výlučne osamotené výpovede obžalovaného a poškodenej, teda ešte výraznejšie ide o tvrdenie proti tvrdeniu, bez podpory žiadneho svedka čo i len na jednej strane či iného relevantného dôkazu, avšak závery znaleckého dokazovania sa, tak ako je už uvedené, prikláňajú skôr na stranu obžalovaného.

Na uznanie viny obžalovaného by v danom konkrétnom prejednávacom prípade bola nevyhnutá existencia takej sústavy viacerých dôkazov, že jej jednotlivé časti sú navzájom v súlade, že jedna okolnosť vyplýva z druhej a že sa navzájom dopĺňajú a potvrdzujú, teda muselo by ísť o tzv. harmonický celok, v ktorom medzi každým priamym i nepriamym dôkazom a dokazovanou skutočnosťou musí byť logická súvislosť, pričom výpoveď poškodenej nespĺňa atribúty kladené na takú výpoveď, aby v podstate len na jej základe ako na kľúčovom elemente bolo možné založiť vinu obžalovaného; inými slovami, v konaní pred súdom nebol produkovaný taký súhrn priamych a nepriamych dôkazov, ktoré by tvorili uzavretú reťaz na usvedčenie obžalovaného zo spáchania žalovaného skutku, resp. ktoré by inú alternatívu než vinu obžalovaného nepripustili. Súd v tejto súvislosti uzatvára, že vyššie popísané okolnosti vylučujú súdu urobiť záver, že sa mimo dôvodné (rozumné) pochybnosti preukázalo, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.“

S poukazom na uvedené, odvolací súd považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že prvostupňový súd postupoval v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por., keď odôvodnením napadnutého oslobodzujúceho rozsudku, veľmi podrobne, presvedčivo a zároveň vyčerpávajúcym spôsobom vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané alebo nedokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Krajský súd si preto v celom rozsahu osvojil skutkové a právne závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, bez potreby tieto ďalej opakovať alebo bližšie rozvádzať, prípadne iným spôsobom dopĺňať. Aj odvolací súd zhodne so súdom I. stupňa zdôrazňuje, že v posudzovanej veci nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný Bc. P. A. stíhaný.

Senát krajského súdu vyslovuje, že výrok o vine musí byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že žalovaný skutok sa skutočne stal. Ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nemožno ich vyložiť v neprospech obžalovaného, ale naopak, je nutné ich vyložiť v jeho prospech. Odsudzujúci výrok môže mať zákonný podklad iba vtedy, ak je v dôkaznom konaní dosiahnutý najvyšší možný stupeň istoty vo vzťahu ku skutku, ktorý možno od ľudského poznania požadovať, a to aspoň na úrovni všeobecného pravidla: „aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti,“ nestačí akýkoľvek vysoký stupeň podozrenia.

Odvolacie námietky prokurátora predstavujú len inú hladinu hodnotenia dôkazov (bez akceptovania zásady „in dubio pro reo“), čo je pre obžalobu pochopiteľné. Takéto hodnotenie dôkazov však nadriadený súd nemôže akceptovať, najmä ak v odvolaní sa poukazuje len na určitú časť dôkazov, ale bez ich hodnotenia v celkovom kontexte.

Znovu treba zopakovať a vysloviť, že akýkoľvek vysoký stupeň podozrenia sám osebe nestačí k tomu, aby mohol tvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok súdu. V posudzovanej veci bol preto postup súdu prvého stupňa správny, keď vzniknuté pochybnosti vyložil v prospech obžalovaného.

K posudzovanému prípadu treba ešte dodať, že prípadné spory oboch rodičov ohľadom styku s maloletým dieťaťom, by sa mali predovšetkým riešiť cestou rodinného práva (pokiaľ sa rodičia nevedia dohodnúť mimosúdnou cestou), nie však prostriedkami trestného práva.

Odvolací súd napokon zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že nakoľko v rámci vykonaného dokazovania sa nepodarilo vyprodukovať také objektívne dôkazy, ktoré by preukazovali, že by obžalovaný Bc. P. A., ako trestne zodpovedná osoba sa žalovaného konania skutočne dopustil, preto bolo potrebné obžalovaného podľa § 285 písm. a/ Tr. por. spod obžaloby oslobodiť.

Vzhľadom na vyjadrené úvahy, krajský súd rozhodol na základe odvolania prokurátora spôsobom, vyplývajúcim z výrokovej časti tohto uznesenia.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.